

Богдан РАДИШ-МАРИНЮК

СЕРЙОЗНО Й ЖАРТОМА

вірші-роздуми, сатира, гумор

“Писаний Камінь”

Косів

2016

ББК 84.4 Укр6

Р 15

Богдан Радиш-Маринюк

Р 15 **Серйозно й жартома.** (вірші-роздуми, сатира, гумор)/ – Косів: Писаний Камінь, 2016 – 168 с.

Про людина і світ, про серйозне і смішне,
що нас оточує, йдеться у двох розділах цієї
книжки.

ББК 84.4 Укр6

© Б.І. Радиш-Маринюк, 2016

© Видавництво

«Писаний Камінь», 2016

ЯКЩО – СЕРЙОЗНО, ЯКЩО – ЖАРТОМА

Якщо – серйозно, якщо – жартома,
То осінь – не літо, але й не зима.
Життя – не хрестини, а смерть – не кума,
Якщо – серйозно, якщо – жартома.

Якщо – серйозно, якщо – жартома,
То кволі воли не зламають ярма.
Ти, брате, – ні з ким, якщо ти – з усіма.
Якщо – серйозно, якщо – жартома.

Якщо – серйозно, якщо – жартома,
То є ще кишень, лиш грошей нема.
Хто дав на копійку, на сто одніма...
Якщо – серйозно, якщо – жартома.

Якщо – серйозно, якщо – жартома,
Найкращий слухач наш – людина німа.
А щастя – не в грошах, яких в нас нема,
Якщо – серйозно, якщо – жартома.

Якщо – серйозно, якщо – жартома,
То той не додасть вам, хто в нас одніма.
А вітер гнучкого стебла не злама,
Якщо – серйозно, якщо – жартома.

Якщо – серйозно, якщо – жартома:
«Дай хто прикурить! –
 просить хлопців Хома –
Бо хата горить... Та ще жару нема...»
Якщо – серйозно, якщо – жартома.

I

ЯКЩО – СЕРЙОЗНО

Чим більша розуму в людини глибина,
То тим скромніш поводитьсь вона, –
Чим глибша річка, тим вона тихіша,
Тим менше вона звивиста й шумна.

*

*

*

Сидів я ночами та й думав не раз,
Що й камінь би тріснув од болю й образ.

Що кожен початок йде після кінця,
А вовком з вовками стає і вівця.

Ще й думав про теє, та й думав про се,
Що пан не осла – осел пана несе.

І кожен млин по-своєму лоточе,
А бринзу дешеву й пес їсти не хоче.

Ще думав, що мова – не віл той рогатий,
Котрого варт в упряж свою запрягати.

А ще: як гостинці два мав би в кишеньці,
То дав би дружині. Але спершу – неньці.

Ще думав: то добре, коли є хліб і сало,
Але для людини цього – замало.

А мудрії ноги (що й з ними бува),
Тоді, коли мудра у них голова.

А ще: мухомор нам усім натяка,
Що він близький родич боровика.

А кожен нами непрошений гість,
За двох коней, а то й за трьох, з'їсть.

Хочеш людей знати – все про них випитай.
Хочеш знать: хто вони, то дай їм випити.

Не можна горем розрадить у горі,
Як не втопити моря у морі.

А ще: підспівувать легш, як співати.
А себе у свій ніс не поцілувати.

А іще: розмова з собою, муже,
То є розмова з розумним дуже.

А ще я думав часто про те що,
В доброго зятя – добра і теща.

На вітер слово кидать не гоже,
Бо воно бурю викликать може.

Кожен павук свою сітку снує,
А щастя – не в грошах... Коли вони є.

А ще: якби-то здогадатися зміг,
Що світ не краса порятує, а – сміх.

А ще я думав ночами собі,
Що нас не чекають грушки на вербі...

**КОЛИ ТВОЯ СЛЬОЗА
ПАДЕ НА КАМІНЬ**

Коли твоя сльоза паде на камінь
Й горять круг тебе всі твої мости,
Знайди себе між власними думками,
Поглянь на все, що є, із висоти!

І ти побачиш: ні, не все так страшно,
Бо головне: що буде – не що є.
Бо нинішнє стає колись вчорашнім,
І що кінець усьому настає.

НІКОЛИ НЕ ПІЗНО ПОЧАТИ З КІНЦЯ

Іще не було так, аби не було.
Усяк човен мудрий, коли є весло.
А мудрість – то й розум (це знають не всякі),
Це й досвід, це й хитрість, що разом узяті.

Іще не було так, аби не було...
Щоб те, що загинуло, знов ожило.
Щоб ріс серед моря глибокого ліс,
А віз сам котивсь на гору без коліс.

Іще не було так, аби не було.
І щоб сухе дерево знову цвіло.
Щоб сосни столітні росли нижче трав,
А злодій: хоч раз, сам у себе украв.

Ой, не було так... Кінь робить своє,
Але батіг над ним завше снує.
Та ще не було ні хвилини, ні дня,
Щоби батіг був вівсом для коня.

Той дурень, що дурнем себе визнає,
За всіх розумних розумнішим є.
Іще не було так, аби літав окунець,
І щоби початком став раптом кінець.

А чи було так, чи так геть не було?
Ви палець поставте собі на чоло –
І враз вам пораду дасть думка оця:
Ніколи не пізно почати з кінця...

**ЩО НЕ ДОЧУЛИ ВУХА,
УСЕ ТЕ НІС ДОНЮХА**

Відколи світ і люди,
Так було і так буде:

Що не дочули вуха,
Усе те ніс донюха.

Не лиш у силі – сила.
В людини теж є крила.

Відколи світ і люди,
Так було і так буде:

В культурі – не культурні.
Мудрими правлять й дурні.

Так було і так буде,
Доки є світ і люди:

Злодій і той, хто краде.
Злодій і той, хто судить.

Щастя людське не в златі.
Правда у власній хаті.

Доки є світ і люди,
Так було і так буде,

Що ріки живлять море,
Кінь, не погонич, оре.

Ще не було чудес,
Щоб коня з'їв овес –

Так не було й не буде,
Доки є світ і люди...

* * *

Варт собі й вам нагадати
В будні і в святошні дати –
Що, щоб дати, треба мати,
А щоб мати, треба дати.

Варт й таке ще нагадати:
Аби бути, треба стати.
Й не спізнюються в гості,
Щоб там догризати кості.

А трудитись є потреба,
І не ждати манни з неба!
Бо, де коло сапки – пусто,
То там коло миски – густо.

Як замалі черевики,
То в нас ноги – завеликі.
А несмачна та гостина,
Де у мисці – павутина.

А ще варто нагадати
В будні і святошні дати,
Що все в світі хоче волі,
Навіть вітер той, що в полі.

Кожен млин своє лоточе,
Заміжня в дівки знову хоче.
Слаб-вогонь при вітрі гасне,
Сил-вогонь ще дужчий, власне.

Барани усі – з рогами,
Але є й з двома ногами.
Хто скупається в винові,
Той скупається й в багнові.

Кожен пан свій тин городить.
Що не цвіло – не зародить.
Щоб з коня міг злодій впасти,
То коня він мусить вкрасти.

Щоб шапка на нім горіла:
Чи то – чорна, чи то – біла...
Злодій мусить, без напасти,
Шапку ту у когось вкрасти...

Помолімось перед бродом,
Бо всі з вічності ми родом:
З вічності прийшли, відомо,
В вічність вернемсь, як додому...

ЖИТТЯ НАВЧИТЬ

Життя навчить! Життя саме навчить...
А особливо тих, хто не мовчить...
Воно й тебе, й мене також учило...
Так вчило, як вчить ножа точило.

Або і так, як вчить косарка жито,
Коли не всі ще грози пережито.
Життя навчить, як жити в цьому світі,
Як вистоять в огні, на бурі-вітрі.

Життя навчить і віри у зневірі
Тоді, коли, здалось, всі люди – звірі...
Життя навчить все бути самим собою
Й руками не махати після бою.

Життя навчить обирати так дорогу,
Щоб повернутись нею мати змогу.
А друзів обирать не в тому крузі,
Де вороги зібрались твоїх друзів.

Життя навчить батьків поцінувати
І не лиш тим, що в руки цілувати,
Але і тим, змайструвать лавчину
Їм коло хати, задля відпочину.

Життя навчить дітей своїх голубить,
(хоч не лиш той їх пестить, хто їх любить),
Але й тихенько за провини лає
Під образом святого Миколая.

Життя навчить: аби краса дівоча
Ніколи не засліплювала очі.
А якщо очі засліпила, може,
То розумом на неї глянуть б гоже.

Життя навчить і в відчай не упасти,
Коли обсядуть злидні, чи напасті.
Навчить набрать повітря повні груди,
Й повторювати: «Вічно так не буде!»

Життя навчить: ти сам для себе – ліки...
Як йдеш на мить, то все прощайсь навіки.
Як йдеш один – не оглядайся згуста,
Бо ти ні в кого не украв капусту...

Життя навчить всміхаться стрічним людям,
(хоч вигоди нікому з вас не буде),
Та усмішка твоя для них важлива,
Комусь врятує і життя, можливо...

**ДО ТЕБЕ ДЛЯ ТЕБЕ,
АБО ТИ І СВІТ**

До тебе для тебе не було ще світу –
Ні сонця, ні вітру, ні тіней, ні світла.
Не було ще гір цих, ні поля в підгір'ї.
А казка ще спала в жар-птицевім пір'ї.

Ще в зошиті спав паперовий кораблик,
На мокрому листку – ненароджений равлик
Не було ще «завтра», не було ще «вчора».
До тебе для тебе не було нічого...

Одна лише пуста, одна лише вічність,
Означена вічністю чорна магичність.
Під цим віковичним, непізнаним небом –
Отим, котре було о ні, не для тебе...

І ось ти прийшов, увірвався: чи – вранці,
Чи в час, як погасли вже протуберанці.
А, може, влетів ти у місячне коло,
Що приворожило все суще довкола.

Тоді ти і крикнув на світ весь: «У-у-а-а!»,
Що у перекладі значить: «У-у-р-р-а-а!»
Той крик твій увечір, чи посеред днини,
Сигналом був світу про з'яву людини.

Потому були перші кроки несмілі,
І гори, що в березні вже чорно-білі,
І зелен барвінок з очима росиці,
І мама, що поралась біля криниці...

Був світ-скакунець, який скрізь і довкола,
Допоки дзвінком не покликала школа...
А потім! А потім журливі дороги,
Свої і чужі невисокі пороги...

А потім – дружина, і діти, і внуки,
Що навхрест зв'язали тобі твої руки...
Гляди – вже і пенсія: сто копійчинок,
Такий він «заслужений» твій відпочинок...

А потім: скінчиться твоя «Одісея»...
Пустою залишиться рідна оселя:
Роз'їдуться діти, роз'їдуться внуки,
Приїдуть на мить – поцілують у руки.

Й – гайда! Бо свої в них турботи:
Щодня на роботу, а потім – з роботи.
А ти, хоч шановний, та ти вже – «відсталість»
Я знаю: до тебе також прийде старість...

Лише зрідка явиться сон кольоровий
Проравликай човник, щоб був паперовий.
...І прийде той день, коли візьмуть на руки
Тебе – твої діти, тебе – твої внуки,

Покладуть у човен, обшитий квітками,
І будеш ти плавати поміж зірками...
У небі помацаєш місячне коло
І зорі, що будуть палати довкола.

А тому, доки човен твій не одплинув,
Хапайся в житті, за кожну хвилину –
Хапайсь за життя, за рятівний човен,
Що ось-ось потоне, бо водами повен...

– О, світе мудрих і світе глупих,
Нащо ти звів їх разом, до купи?
– А це для того, братчику милий,
Щоб ви нічого не зрозуміли.

Світе поспішний, – пита в того світу –
Чом на завіт ти не маєш одвіту?
А це тому, що ми квапимся дуже
І відповідь дати нема часу в нас, друже...

Тоді я спитав у навченого світа:
– Чом тьми багато так й так мало світла?
– Бо ви з наукою, як кум із кумою:
З нею стосунки в нас покриті тьмою.

– Світе поетів, світе пророків,
Ти і поважний, ти і широкий!
Ти і безмежний, світе, це – звісно.
Але самотньому чом в тобі тісно?..

– Бо кожен дивиться в віконце своє...
А там не тісно, де вже є двоє...
А де є двоє, там й третє буде.
Так є віддавна, так є повсюди.

Світе шкільництва, навчання світе,
Що варт народ без освіти й просвіти?!
Ти і мене вчив колись рахувати:
Щоби дати, треба відняти...

А щоб ділити, множити треба,
І не чекати «манни» із неба.
Хліб сам не котиться з поля додому.
А хто не сів, не вродить тому.

Переді мною світ стояв мудрий.
В нього й спитав я:
– Чом ти похмурий?
– Тому, що думаю ночами й днями,
Чи людство виживе поміж вогнями?..

Он крові людської ллються потоки...
А всюди чую, що світ – жорстокий...
Що світ жорстокий, що йдем в «нікуди»...
Світ не жорстокий – жорстокі люди...

То люди світ ці таким зробили
В день, як Ісуса на хрест прибили.
І спородились нові іуди,
А спородили їх тії ж бо люди...

Що помагали нищить «еллади»...
Фюрерів зграї ввести до влади.
Вогнем кроїли голови мудрі...
Ось чоловіче, чом я похмурий...

Дітям і нині ціляться в груди...
Не світ – жорстокий, а в світі – люди!

ДО ДЕРЕВА

Якось зимової вже днини
До дерева, мов до людини,
Схотілось підійти мені, старому,
Як з лісу повертав додому.

А підійшовши близько, звісно,
Я обхопив його так міцно,
Обняв так міцно, ніби брата,
Що одкрив із лісу врата.

Обнявши, притуливсь щокою,
А потім, гладячи рукою,
Сказав йому, що ми – родина:
То дерево і я – людина.

– Сказав йому, що було в вітті,
Що я живу й воно – в цім світі.
Що упадем колись обоє,
І нас обох земля напоє...

Мене – коса, його – стне топір,
Підем і я, й воно на попіл...
Та не все піде на згоріння,
Бо по нас лишиться коріння...

Якось зимової вже днини
До дерева, як до людини,
Я підійшов, бо ми – родина:
Те дерево, і я – людина...

КАМІНЬ

I

Цей камінь був гуцулом,
Той – ведмедем,
Той – жабою,
Той – бараном чиймсь.
А інший беркутом
Літав понад смереками,
Ще інший блискавкою
У грозу упав...
Цей камінь перший
Вміє говорити.
А той реве ночами
У скалі, а той рогатий
Пре смереку в річку.
Ще інший на горі
Огнем горить.
Цей камінь був гуцулом,
Моїм предком...
Він і тепер на вигляд, як гуцул.

Прийду до нього
А він мені скаже,
Що я теж стану
Каменем колись...

II

Став каменем
Під папороттю дивною.
У Чорногорі
Каменем живу.
Хоча, напевно,
Стати міг людиною,
Або ж росою
Впасти на траву.
Ніхто тут в Чорногорі
Не шука мене.
Бо камінь – я,
Й навіки лишусь ним...
Але вже краще
Бути в світі каменем,
Аніж людиною

Із серцем кам'яним.

ДО ЛЮДИНИ

«Ти знаєш, що ти – людина?

Ти знаєш про це, чи – ні?..»

Василь Симоненко

Людино, скажи собі: «Я усе можу!,
Бо на подобу створена Божу.
Все на цім світі вчинити я в змозі,
Але при Божій на те допомозі...
Я можу творити, а ще – уявляти,
Уявою-вітром по морі гуляти.
Уявою можу летіти, як сокіл,
У небеса позахмарні, високі.
Летіти між хмарами на колісниці, –
Збирати у небі серпневі зірниці...
Я можу багато! Багато я можу,
Бо маю на те подобу я Божу.
Я можу справдешньо, а не лиш уявно,

Прожити життя чесно, гідно і славно:
Не скривдити пташки, ні слабших за себе,
У грудях носити не камінь, а – серце...
Я можу у правді прожити, в любові,
Це небо носити на власнім горбові,
Бо знаю, що честь людська вища од злата,
А чесна людина на совість багата...
Я можу не вкрасти, ні бити-вбивати,
Чужого сміття не вносити до хати.
З людиною стрінутись – мати за щастя.
Схід сонця прийняти, неначе причастя». «На цій землі – скажи – був я не зайвий!
Тут всі ми – свої, не пришельці! Не зайди!»
Тут буде знакова й моя гостина,
Бо я людина, бо я – людина!»
Скажи собі...
А, може, й для світу сто раз повтори
З найвищої точки Говерли-гори:
«Я-я – лю-ди-и-на-а!..»

ДОКИ КІНЬ СМІЄТЬСЯ...

Доки кінь сміється,
Пан скаче, а курка гребе, –
Шукаймо себе!
Шукаймо в цім світі себе.
І не нарікаймо,
Що нам вже нема на коли.
Шукаймо такими, як будемо
І як були.
Шукаймо себе:
у думці, у музиці, в синіх дощах,
У заході сонця,
У білих од снігу кущах.
Шукаймо сьогодні!
І в цім хай нас Бог береже.
Шукаймо не завтра!,
Бо, може запізно уже...
Погляньмо, як сяє
На стеблах осіння роса!

Як падає листя
І синьо цвітуть небеса.
Шукаймо, допоки
Ще світить нам наша свіча!
Не струшуймо зорі
Досвітні зі свого плеча!
Шукаймо себе у дні тризн
І в дні суєти!
І допоможемо й комусь
Себе також знайти:
У радості й смутку,
У горі, що серце нам тне...
Минає все в світі, і це колись
Також мине.
Шукаймо себе
І в мить невеликих образ!
Погляньмо на світ,
Мов бачим його перший раз!
Доки кінь сміється,
Пан скаче, а курка гребе,

В зруйнованих цвинтарях предків
Так само шукаймо себе!
В скаліченій мові своїй
Шукаймо кожен день,
Шукаймо себе
І в прикрощах наших дітей...
Шукаймо себе!

* * *

Не чваньтесь, ріки, тим, що ви – могуті,
Що з громотами падаєте з кручі,
Бо якби не струмки, що живлять вас, було б то
На руслах ваших лиш одне болото...

Не чваньтесь силою, ні ляком блискавиці,
Ні ви посеред ночі, громовиці,
Бо якби не краплини в хмарі, що над полем,
Про вас ніхто б не чув, не знав ніколи.

Не чваньтесь ви, дерева щонайвищі,
Тим, що міцніші ви і вищі вишні,
Бо вишню оспівав народ давно й не трошки,
А ви, найвищі, підете на дошки...

Не чваньсь, людино, тим, що ти – багата,
Що вдосталь є у тебе срібла-злата,
Бо хоч те срібло-злото не згорає,
Усе ж за це не пустять вас до раю...

Не чваньтесь ви, о сильні світу цього,
Тим, що за бороду тримаєте вже Бога,
Бо Бог за це ще при житті скарає,
І навіть пекла вам не бачить, а не те, що – раю.

Не чваньтеся, красуні, милим личком,
Прекрасним станом, ростом невеличким,
І ви іще у віці молодому,
Бо вашої заслуги нема в тому...

Не чваньтеся, вогні, що сила ваша в тому,
Що палите усе ви на шляху своєму,
Бо хоч і сила є в вас од природи,
Але за вас таки сильніші води.

Не чваньтесь ви, племена загребуці
Тим, що загарбницькі ви і тим – могуті,
Бо всемогутній тільки Бог в цім світі,
А ви за злочини ще будете в одвіті...

**ЯКБИ ВСЕ В СВІТІ
БУЛО НАВПАКИ...**

Якби все в світі було навпаки,
То море попливло би до ріки,
А син-малюк нам'яв би тату вуха
За те, що тата й маму він не слуха.

А лікарів полікували б хворі,
І ті стояли б в чергах в коридорі,
А завсадком возили б у візочку,
Пенсіонери гралися б в пісочку.

Гаїшник тицяв б водієві в руку
За те, що не порушив правил руху.
Носили б вуса й бороди жінки,
Якби було все в світі навпаки.

Чоловіки ходили б у колготах,
Генсеки працювали б у колгоспах.
Вдягать кожухи в спеку були б звички,
Вдягать на вуха теплі рукавички.

Бомжів чекали б світові курорти,
Чоловікам робили би аборти.
А учень ставив б вчителеві двійку,
Директора поставив б на «лінійку»,

Онучка бабці вив'язала б капці,
Тим часом бабця бігала б на танці.
А якби правила були не такі самі ж,
То за невісток йшли сини би заміж.

І їсти би варили, й шили, й прали,
Жінки б, тим часом, у більярди грали.

Спідниці в хлопців були б вище пупа –
За ними би дівиць побігла купа.
Банани зародили би на сливці,
Зайці з рушницями ганяли би мисливців.

У капелюхи були б взуті ноги,
А до людей йшли б двері і пороги.
На вербах загойдалися б грушки,
Якби було все в світі навпаки...

ОСАННА БЕРЕГАМ!

Осанна берегам великої ріки,
Що між степами проплива віки!

Осанна берегам малої річки,
Що мчить поміж берізок і смерічки!

Осанна берегам, котрі тримають води,
Щоб ті не розливались на городи!

Осанна берегам і світового моря,
Що світ весь бережуть від і потопу, й горя!

Осанна берегам і наших почуттів,
Що не все творить кожен, що б хотів!

Осанна берегам всіх наших слів,
Що смисл тримають, аби не змілів!

Осанна берегам всього життя,
Що не дають йому розлитись без пуття.

Осанна берегам! Осанна берегам...

ПРАЩУРИ

Пращури мої, далекі пращури,
Гнані голодом і дармовою працею,
Розійшлися, хто куди, великим світом –
Облетіли на могилах білим цвітом.
На вітрах чужинських всохли, гнані долею.
Хтось березою зробився, хтось тополею.
Хтось проріс в далеких тропіках ліанами
За чужинськими морями-океанами.
Хтось пливе у небі хмарою над горами,
Розмовляючи із місяцем, із зорями.
Своїх пращурів шукаю між смереками,
А вони давно зробилися лелеками,
І щоосені у небесах курличуть,
І мене літати з ними кличуть...
Цвинтарями, як полями, ходять ворони,
Бо їх цвинтарі давно вже переорані...
Пращури мої, далекі пращури,
Змучені то голодом, то працею...
Хто у полі впав травною-сушеницею,
Чи став журавлем понад криницею...

КАЗАТИ ЛЮБИЛА КОЛИСЬ МОЯ НЕНЬКА

Казати любила колись моя ненька:
«Дбайливого любить зірничка раненька»,
А ще говорила: «Хто рано встає,
То Бог того любить, то тому й дає.
Смітте уночі не виноси із хати»,
Або: «Єк меш дбати, то так будеш мати.
Єк не для тебе тота щедрота,
Не розевей на ню свого рота!»
Ще ненька любила не раз так казати:
«Сім діб не їж, а весело дивисе!
Не маєш хвалитисе чєм, не хвалисе!
Не всім розказуй про все шьо знаєш!
Не всім показуй, шьо в скрині маєш!
Маєш багато – бери повну ложку,
А маєш мало – бери потрошку!
Казку казати – не нивку косити...
Траба язичьок, бува, й прикусити...»
А ще казала ненька так, зрідка:

«Голод – не пан, а душа – не сусідка»,
А ще: «Горіло старе помело,
А крику було на все село»,
Або: «Чепурна була Юстина,
А на мисках порохи й павутина»,
Або: «Таке – не горит ти й не тліє...
Не нам калачі віз святий Іліє»,
А ще: «Дивисе шьо за Анничька,
А не йка файна в неї спідничька...»
А ще жалілася ненька: «Богданку, –
Єк кому зранку, то так й до останку...»

БІЛІ ТЮЛЬПАНИ

Білі тюльпани, білі тюльпани...
Білі тюльпани і сива пам'ять.
Посеред квітів стояли двоє,
Зовсім старенькі були обоє.

Посеред квітів стояли сиві,
Від хвилювання були красиві.
Двоє тримались ніжно за руки,
Як колись було у мить розлуки:
– Ти пам'ятаєш?..
– Ах, оця пам'ять!..
Ти дарував мені білі тюльпани...

ЖОРЖИНИ

Пізні жоржини, пізня осінь,
Я пам'ятаю їх ще і досі.
Пізні жоржини, пізні осінні,
Наче жінки, що зійшлись на весіллі.
Крайньою була жоржина біла,
Біла стояла й скраєчку цвіла.
А я погладив білу рукою,
І притулився до неї щокою.
Й поцілувала мене жоржина,
Мов на весіллі чужа дружина.

СНІГОВИЧКА

Якось я в лісі стрінув сніговичку –
В старій одежі жінку невеличку,
В котрої побіліли навіть брови...
То було восени після Покрови.
То було в тому лісі на світанні,
Коли з трепети лист упав останній.
Тоді йшла сніговичка, я – на зустрічу
По стежці, по хрусткім, сухому ріщу.
Якби не несла жінка хмизу в'язки,
То думав би: «Та сніговичка з казки...»
Та то була не з казки сніговичка,
Її впізнав по милому я личку,
Що, як колись, було й тепер зосталось –
Його, на жаль, лише зсушила старість.
– Чого так дивишся! Що, не впізнав ти Олі?!
Ми вчилися у сьомім... В нашій школі...
А ти... Змінився... Ні-ні!.. То – неправда...
– Й ти не змінилась...

– Ой, яка я рада!..

А дров несу – он... Бо – біда! Бо – скрута...

А зима, кажуть, буде у нас люта –

Сказала – й обронила рукавичку.

Якось я в лісі стрінув сніговичку...

ПРО ЩО КУМА ГОВОРИЛА НА ГОРОДІ У ГАВРИЛА

«Я не говірлива, але й не німа –
До кума Гаврила казала кума –
Та, куме поглянь, подивись обома
Й побачиш – порядку ніде в нас нема:
Керманичі жруться (бракує ума),
Бо кожному треба аж по два керма...
Наш Юзько при уряді (знай, не задарма),
Хоча за ним плаче давно вже тюрма...
І правди нема в нас... Бо спить, чи дріма,
Що ми поміж соснами блудим трьома...
А щодо товарів, то межі всіма –
Усі закордонні... Їх ціла гурма.
Скуштуєш продукт їхній – очі сторчма:
Все – штучне, підробка, звичайна дурма...
А демократія?.. – чула-м сама:
Ніхто не пускає й ніхто не трима...
А та пиятика? Вона – як чума...

Де була книгарня, там нині корчма...
Подумати добре, то дрожжю пройма:
Куди це ми котимося без гальма?!»
І про медицину згадала кума:
«Наш лікар говорить, не раз, жартома:
«Час – найкращий лікар!.. Як грошей нема...
Двома ходить важко?! – Ходіть чотирма...»

ОБРАЗОК

Тоді стояв бузок, мов біла пава,
А я запам'ятав той образок:
Одцвіла вишня і в дворі – бузок,
Галузка неба – свіжа і яскрава.

Тоді тримав я річку на руках
І цілував її досвітню воду,
Мов дівчини, святу небесну вроду.
Тоді летів на росяних листках.

Коли стояв бузок, як пава біла.
А річка, наче дівчина, з гір бігла.

НАДДНІПРЯНКИ Й НАДДНІСТРЯНКИ

Наддніпрянки й наддністриянки,
Які ж ви красиві!
В наддністриянок очі карі,
В наддніпрянок – сині.

Розплетена в наддніпрянки
Коса – сніп колосся.
В наддністриянки, як ніч в горах,
Темнее волосся.

В наддніпрянки поцілунки,
Як лани пшениці,
В наддністриянки, як у горах
Політ блискавиці.

В наддніпрянки тіло пахне
Медом, вишняками.

В наддністрянки воно пахне
Лісом й бриндушками.

Наддніпрянки п'ють кринчисту
З синьої криниці,
Наддністрянки п'ють з потоку,
Де п'ють олениці.

Заміж йдуть за наддністрянців
Наші наддніпрянки.
А за наших наддніпрянців –
Ідуть наддністрянки.

Наддніпрянки й наддністрянки,
Які ж ви красиві!
В наддністрянок очі карі,
Та бувають й сині...

II

ЯКЩО – ЖАРТОМА

Якщо ви заклопотані журбою,
Посмійтесь над людьми і над собою.
Посмійтеся! Сміятися – не гріх:
Сміх – мудрість, перемішана з любов'ю.

С М І Х О В И Ц І

1.

Котилася по вереті
Сміховиця срібна.
А в нас кажуть:
До булави й голова потрібна.

2.

Ой співати сміховиці
Від долу до долу, –
Сміховиці помагають
Краще «Валідолу»

3.

Ой співати сміховиці,
Співати, співати.
Запхав гуцул качан в вухо,
Бо не було вати.

4.

З «Росенерго» домовляймося
Про таку ось штучку:
Вони – газ нам, а ми за то –
Їм Верку Сердючку.

5.

Хоч нам газ і подорожчав,
Гріємось потроху,
Бо на зиму запасли ми
По мішку гороху.

6.

Сидить Путін з Жириновським,
Й Вольфович питає,
Чи Владімірович добре
Вже Гітлера знає.
«Ти питаєш, чи я знаю
Того злого гуся?
Та я із ним давно – на «ти»,
Бо я в нього вчуся...»

7.

«Все в колгоспі – добровільно –
Каже Гнат Марусі –
Хочіш – робиш, а ек схочіш,
То тибі примусі»

8.

Раз питала в куми кума:
«Скажіть мені, кумко,
Що робит у вашім супі
Ряба – моя курка?»

9.

Дунав Гриць, як ніс зі стогу...
Колгоспну соломі:
«Так люблю колгосп, що весь
Виніс би додому...»

10.

Ой не сіє Йван петрушки,
Не сіє Йван кропу,
Бо по зелень для приправи
Їде у Європу.

11.

Ой подбала рідна влада
Про життя народне:
На кожному повороті –
Бюро похоронне.

12.

Гриць – людина незвичайна,
Людина яскрава:
Одна нога в нього – ліва,
Одна нога – права.

13.

Дала мама козу доні,
Тій, що живе в місті.
А та козу приучає
Виделкою їсти.

14.

«Храни бережно природу –
Просить Федько Любку, –
Декольте підніми вище,
Спусти нижче юбку»

15.

Сидить бабка на запічку
Та й читає преску,
А дід бабі посилає
З печі еСеМеСку.

16.

Не розносить уже пліток
По селі Людмила,
Бо прищепкою язика
Свого прищепила.

17.

Сидить бабка на порозі
Та й латає капці:
«Йой, коли вже завоюють
Нас американці?!»

18.

Ой читав Гриць мудру книжку,
А в книжці писало:
«Щоб жить довго, треба їсти
Комареве сало»

19.

Ой казав раз дідо бабі:
«Скачи, бабо, гопки!
Сексуальні в тебе ззаду
Підрані колготки»

20.

У нас цвинтар – вже й не цвинтар,
А справжніська казка.
Є й табличка перед входом:
«Вхід вільний. Будь ласка!»

21.

Ой чекає з-за кордону
Лесьо місіс Дарку.
Її йому присилають,
Як гуманітарку.

22.

Ой якби-то пенсіонер
Міг ведмедем стати,
Він до пенсії своєї
Вмів би й лапу ссати.

23.

Ой любить син свою маму,
Ой любить син тата:
Усе до них приїжджає,
Коли в них зарплата.

24.

Ой чия ти, дівчинонько,
Та як тебе звати?
Хотів би-м тя молоденьку
Прихватувати.

25.

Від того, що в раціоні
Бульба та й водичка,
На голові у Семена
Виростає гичка.

26.

Ой були тут не татари,
Були й не монголи,
А свої так обголили
Довколишні гори:
Одна гора – пеньковата,
А друга – кущова,
Третя – лиса, як голова
В Микити Хрущова.

27.

Не давайте мені візи,
Не давайте бренду!
Краще дайте Америку
На тиждень в оренду...

28.

Хто сказав, що клуб на замку
Уже рік четвертий?
То – брехня! Бо островою
Він лиш був підпертий.

29.

Не заходить зять до хати,
Бо там теща Ріта.
А він тещі так боїться,
Як НеПман совіта.

30.

Не підвищуйте зарплату,
Владарі хороші!
Краще дайте ту машинку,
Що друкує гроші.

31.

Каже Іван, що лисіє,
Бо головні болі.
А то в нього у чуприні
Завелися молі.

32.

У курнику в пані Юлі
Облік офіційний:
Кожна курка носить номер
Ідентифікаційний.

33.

Казав власник перукарні,
Тій, котра голила,
Що та йому ще замало
Вчора заголила.

34.

Вів би в церкву прапрабабку
Праправнук Миколка,
Та вона всім розказує,
Що ще комсомолка.

35.

Каже Гриць, що голодує,
Що вже їсть отаву,
І що поїзд: «Львів – Варшава»
Йде через Полтаву.

36.

Дідо наш й не кучерявий
І геть не лисіє,
Бо щоранку міндобрива
По голові сіє.

37.

Ой для того москаль в космос
Привідкривав двері,
Щоби хоч раз підгледіти
Марса на Венері.

38.

Не принесла кума кумі
На могилку квітку.
Зате кумі, що в могилі –
Розказала плітку.

39.

Купив Іван пілососа
До нової хати.
Виявилось, то апарат –
Самогонку гнати.

40.

Закохалась із першого
Погляду Юстина.
Від погляду того в неї
Вродилась дитина.

41.

Радьтесь, жінко, з чоловіком!
Це вам не завадить
Все зробити то навпаки,
Що він вам порадить.

42.

Буде в нас порядна влада,
Бо вже баба Алла
Під будинком урядовим
З віником стояла.

43.

Кажуть, отаку вже нині
Вирощують сою,
Що у м'ясних магазинах
Пахне ковбасою.

44.

Дурнів варто б за рангами
Класифікувати:
Той – геть дурень, той – придурок,
Той – лиш дурнуватий.

ПРИВАТИЗАЦІЯ

По інстанціях високих
Біга баба Ліда,
Бо вона приватизує
Нині свого діда...
Дотепер дід був в оренді,
Навіть бабу слухав,
А тепер на бабу грима:

«Геть іди, старуха!»
Часом бабу посилає,
Мов негра лінчує,
А куди дід посилає,
Баба вже не чує...
Баба хоче взяти в руки
Дідову натуру:
Повести в бібліотеку,
Тобто у культуру...
Та й ідейний рівень в діда
Сильно став храматися,
Бо дід часто забуває,
Як Леніна звати...
А сусідка каже бабі,
Що теперки – гласність...
І довести бабі треба,
Що дід – її власність...
І хоч в хаті хліба – крихта
І довкруги – нестаток,
Баба згідна заплатити

За діда податок:
ПеДеВе і в фонд підтримки,
«Есенде» й «гуаму»,
Лиш аби вони всі разом
Йшли на дідьчу маму...
В «Білім» домі кабінетів,
Як дірок у сотах:
Всі щось пишуть, позіхають
(в них така робота...).
У приймальній чорноброва
Часу теж не гає:
Сіла коло телефону
Й нігті обстригає...
Інші бігають по сходах,
Як по бруку коні...
Тут так точно на роботі,
Як на «марафоні».
Біга баба з одних дверей,
Та й у інші двері,
Щоби бабі розписались

На якімсь папері.
Там питають про прививки,
Чи робили діду:
Від вітрянки і від сказу,
А також – від СНІДу...
Баба бідна геть вже мокра
(як колись при родах),
А ті бабу посилають
Бігати по сходах...
Пані тлуста в кабінеті,
Де відділ загальний,
Навіть крикнула на бабу:
«Ви що... не нормальні?!
Ви зганьбили, пані-жінко,
Всю нашу райвладу!
У вас очі де? Спереду?
Чи очі в вас – ззаду?!
Чи не вмієте на дверях
Вивіски читати?!
Вам би з здібностями цими –

У нардепутати...»
А в іншому кабінеті,
Що теж офіційний,
Мимрить: «Треба дідів номер
Йдентифікаційний...»
Інший каже, що по вуха
Погрузився в пресі:
«Бабцю, треба справки, що дід
Не був у есесі...
Що не був в «Меморіалі»...
Чи не був у «Русі»...
Розумієте... Це – треба...
Ну... В такому дусі...»
Потім бабу послали
У відділ земельний,
У пенсійний, у кредитний,
Навіть в будівельний...
І сказала, взявшись в боки,
З люті баба Ліда:
«Хе! Й так ніхто не забере

В мене мого діда...
Я ж подумала, непутня,
Що із «Нафтогазом»
Я собі приватизую
Свого діда разом...
А якщо це стільки бігань
Та стільки мороки...
Діда візьму ув оренду
Ще на два-три роки...»

45.

Будьте пильні, браконьєри,
Бо, кажуть, з вольєрів
Випустили, котрі
Ловлять браконьєрів.

46.

Щоб в книгарнях був прибуток
Хоч малий до каси,
То до книг давати варто
Пиво і ковбаси.

47.

Котресь радіо крутило
Музичну програму,
А я думав: «Запустили
Нову пилораму»

48.

Нову партію створили
Ми з кумом зимою:
Кум – голова, а ми – члени
Обоє з кумою.

49.

Пліткувала в селі Настя,
І далі готова,
Каже: «Плітки – політика,
Але побутова»

50.

Ой не варт звертати увагу
На таку оказію,
Що ми довго йдемо в Європу,
Бо йдемо через Азію.

51.

Від трудящих усіх інших
Злодій, на відміну,
Весь час мусить працювати
Лиш у нічну зміну.

52.

Не слухайте чужу «попсу»,
Що з дешевих звуків,
Бо труїти нею добре
Колорадських жуків.

53.

Скочив гуцул в конюшину,
Коли пас овецьки.
Він не винен, що у горах
В нас не сіють гречки.

54.

Ой мазала свої Юлька
Ноги у волоссі,
Та волосся із ніг зникло
Й виросло на носі.

55.

Ой, охайна господиня
Молода Юстина.
На подушках сидить квочка,
В мисках – павутина.

56.

Потрудився днину
Гриць майже до поту –
Йому майже заплатили
За майже роботу.

57.

Ой приїхав з заробітків
Василь із Парижу.
Заробив там горб на плечах,
А на пупі – грижу.

58.

Відмолодла пані Христя,
Бо пила «Жень-Шені».
Навіть всі ще зуби має,
Але... у кишені.

59.

На високій полонині
Трави аж метрові.
Там ставити з бронзи будуть
Пам'ятник корові.

60.

Усі нині – господарі.
Усі нині – ґазди.
Але скучно без колгоспів:
Нема що й де вкрасти.

61.

А в нашої Катерини
Царинка гориста,
Вона на ній випасає
Щороку туриста.

62.

Справедливий суд вчинили
Якось серед міста:
Вовк з лисицею судили
Зайця-екстреміста.

63.

Ой видів Гриць ослів різних,
Ой видів Гриць многих.
Та найбільше приходилось
Видіти двоногих.

64.

А в нашого письменника
В зубах – авторучка,
Ззаду – ваучер, збоку – сапка,
Спереду – «кравчучка»

65.

Пішов б Іван до театру,
Та нема там дива:
Там актриси не виходять
В чім мати родила.

66.

Несла жінка чоловіку
До сніданку солі:
«Цего супу я учора
Давала лиш псові»

67.

Ой післав би дідо бабу
По ліки в аптеку,
Та боїться, що та піде
В клуб на дискотеку.

68.

Той музика, що без скрипки –
То він не музика.
А та жінка – то не жінка,
Котра без язика.

69.

Ой кувала зозулиця
В лісі на соснині,
Що у нас пруть до корита,
На жаль, не лиш свині.

70.

«Дай, сусіде, закурити –
Просить Гриньо Гната, –
Бо так мені, Гнате, гірко:
Горить моя хата»

71.

Сидить пані у подвір'ї
На сімох полінах.
Цицьки в неї аж на пупі,
А пуп на колінах.

72.

Лежить злодій у могилі,
І крізь дірку в вічку,
Із сусідньої могили
Тягне вночі свічку.

73.

Шкіряну придбала куртку
На базарі Клава,
Роздивилась вдома, а то
З чобота халява.

74.

Ой спитав раз лікар Семко
Медсестричку Нату:
«Чи най живе пацієнт наш,
Чи йдем лікувати?»

75.

Заплатіть за труд поету,
Як в часи минулі,
Дайте за вінок сонетів
Хоч вінок цибулі.

76.

Ой наказує начальство
Своєму главбуху:
То робити з мухи слона,
То зі слона – муху.

77.

Не дивіться, що худий я,
Як тички городні.
Підпережуся на шиї,
Щоб не впали сподні.

78.

Шіді-ріді, моя мамко,
Шіді-ріді-дана.
Слава Богу, не миюся,
Бо уже віддана.

79.

Приталину нині сукню
Тета Юлька шиє.
Де ж ту талію зробити,
Хіба аж на шиї.

80.

Ой не смалить більше люльку
Чоловік Явдошки,
Бо та в тютюн підсипає
Вибухівки трошки.

81.

Заманив раз старий павук
В дворі коло тину
Муху зовсім молоденьку
В свою павутину.
Та най читач потилицю
Завчасно не чуха,
Бо на цей раз із павука
Кров виссала муха.

82.

Є вже зміни у державі,
Як окинуть оком:
Те раніш звалося кланом,
Нині звемо блоком.

83.

Висить табличка на брамі
Хати Миколая.
На табличці написано:
«В дворі жінка злая»

84.

Сексуальні в Ганьки ніжки,
А лице – ліричне.
Не Венера, але є щось
У ній венеричне.

85.

Кум спішить на референдум
До куми до хати:
Недоторканість прийшов час
Уже з куми зняти.

86.

Сидить старий лис на ковбку
Й дивується з дива,
Що йому його лисичка
Вовченя вродила.

87.

Скочив з поверху коханець
На плиту, й розбився.
Добре, кажуть, що не в річку,
Бо був би втопився.

88.

Раз спитав я в продавщиці,
У нашої Ніни:
– Що новеньке в вас з'явилося?
– Нові лише ціни.

89.

Любить сержант рідну тещу
Яківну Наталку:
Все до неї приїжджає
У гості на танку.

90.

Несе й Петро гроші в банки,
Повірте Петрові:
Він ті гроші все вкладає
В банки півлітрові.

91.

Ледве впізнав у дзеркалі
Себе п'яний Гоша,
Бо на грудях був не галстук,
А чиясь галоша.

92.

Ой, хто любить їсти сало,
Їдь в село до мами!
Інформація звучала –
На правах реклами.

93.

Горобчиха горобцеві
Була би до пари,
Та що зробиш, як горобець
Хоче собі пави.

94.

Не їсть дідо наш сметани,
Не їсть дідо й досі,
Бо каже, що від сметани
Свище йому в носі.

95.

Ой чи їсти, чи не їсти,
То не грає ролі,
Бо найбільше вітамінів
Таки в димедролі.

96.

Поріднивсь сусід зі мною,
Поріднивсь, та й годі:
Його кури ціле літо
На моїм городі.

97.

Інтегруємось в Європу,
І то факти зримі:
Академік наш вулиці
Замітає в Римі.

98.

Не нападе ведмідь більше
На вуйну Параску,
Бо, як сорок років тому,
Потерпить поразку.

99.

Сидить Штефко серед ринку:
Купіть, люди, м'яса!
Цей кролик зовсім свіженький –
Він ще вранці нявкав.

100.

До весілля показала,
Які в неї ніжки.
Від весілля показала,
Які в неї ріжки.

101.

Привів Іван з міста
Високу дівицю.
Добре нею підпирати
Із сіном копицю.

102.

В нас у праці з коровами
Є ще певні вади:
Не виконують, прокляті,
Постанови влади.

103.

Скільки років пані Юлі,
Не взнати ніколи.
Каже, що з Наполеоном
Ходила до школи.

104.

Так зблизився зять зі мною –
Каже Григір Жені, –
Що вже чую його руку
У моїй кишені.

105.

Каже п'яний до п'яного:
«Як то може бути,
Що на однім возі їдем:
Ти – з Кут, а я – в Кути?»

106.

Йой! Не треба розпускати
Парламент, я знаю!
Бо він і так розпущений,
Панове, до краю...

107.

Ловив Іван гачком рибку,
Ловив увесь ранок.
Тепер собі юшку варить
Із консервних банок.

108.

Що робить зі співаками,
Та як з ними бути?
На естраді – одні півні,
Солов'їв не чути.

109.

Сидить старий пес у буді
Тай там гірко плаче:
«Ой чого то життя в людей
Отаке собаче?»

110.

Ой збіглись до стайні свині
Хрюкати відкрито.
І всі разом посідали
За кругле корито.

111.

Озеленим і ми нині
Центр нашого міста:
На це фарби зеленої
Маєм банок двіста.

112.

Підтримує рідна влада
Друковані перли:
Ще одну бібліотеку
Кілками підперли.

113.

Всього лиш пів'яйця знесла
Курка в пані Славки,
Бо у неї тота курка
Тільки на півставки.

114.

Пилипкові нині – рочок!
Зійшлись тьоті й дяді.
Посідали за столами –
Їсти-пити раді.
Мама гостей забавляє,
Татко носить в мисці.
Ссе Пилипко обісцяний
Підгузник в колисці.

115.

Ой такого собі півня
Купила Маріка,
Що, як бреше чоловік їй,
Півень кукуріка.

НИКАНОР І КОЗА

Никанор купив козу
В цигана одного,
Вдома її роздивився,
А та – ні до чого:
Молока, як кіт наплакав,
Їсти-пить не хоче,
Стільки радості, що мека
Зранку і до ночі...
Жінка лає Никанора,
Наче млин лоточе:
«Де були, як купував ти,
Вражі твої очі?!»
Довго Никанор не думав:
Взяв ту худобину,
І до цигана приводить
Лугом крізь вербину.
Циган стрів коло хвіртки:
– А це що за шкапа?!
Ви з козою помилились...

Я не маю цапа...
– А мені... Не цапа треба...
І козі... Нітрошки...
Молока нема від неї...
Навіть на півложки..
Тільки мекає проклята...
Тільки скаче дуба...
Жінка вдома роздивилась,
А в кози – ні зуба...
– А ви що її – до шлюбу?
Щоб була зубаста...
Гроші – товар, товар – гроші,
Нині ринок... Баста!
А я вчора не збрехав вам,
Що тварина блее,
Але й гроші у вас взяв,
Я – лишень за теє...
А ви хтіли, пане-ґаздо,
Від кози немало:
Щоб ця шкапа за ці гроші
Ще й молоко мала...

116.

Хворомовним українцям
Співчуваю знову:
Язик у них лишивсь, але...
Відібрало мову.

117.

Жартував гуцул в трамваї:
«Бачите, сусіде,
Он та муха в вас на куртці
Теж безплатно їде»

118.

Любить жінка чоловіка,
Проявляє ласку,
Як до вуха прикладає
Розігріту праску.

119.

Каже жінка чоловіку:
«Все! Питання знято!
Як не купиш нову сукню,
То вступлю у НАТО»

120.

Вже не модно в «мерседесах»
Їхать – каже Люда, –
Чоловік мені замовив
З Африки верблюда.

121.

Ой, ще вчора хабарі брав
На машину й дачу,
Нині бере крізь віконце
Раз в рік передачу.

122.

Вигадали поміж себе
Отаке гуцули,
Що чиновники так само
Людьми колись були.

123.

Ой вкусила жінка Гриця
Коло перелазу.
Мусить тепер Грицько брати
Уколи від сказу.

124.

Їде авто без бензину,
Та секрет в малому:
Тепер водій в карбюратор
Подає соломучу.

125.

Лежить Федько в райлікарні,
Вхопився за грілку:
Не працює клапан той,
Що пропускав горілку.

126.

Ой будуєм у місті ферму,
Шукаєм партнерів,
Щоб розводить поголів'я
Корупціонерів.

127.

Не вигідно розводити
Корів для надою,
Вигідніше розводити
Молоко водою.

128.

Кажуть, що людина з мавпи,
Та світ повен дива:
Перетворюється знову
На мавпу людина.

129.

Засудили вовки зайця
До смертної кари
За те, що той крав щоночі
Овець із кошари.

130.

Не згорить Йван від сорому,
Бо він хитрий досить,
Теперечки вогнегасник
Із собою носить.

131.

Уже ознак компартійних
Нема більше в боса,
Окрім ще і до сьогодні
Червоного носа.

132.

Ой думалось у рік Свині
Про свинську породу,
І яку ще свиню влада
Підсуне народу.

133.

Рік Собаки наступає,
Та як глянуть збоку,
То, насправді, рік собачий
В нас кожного року.

134.

Любить баран чоловіка –
Жартує Ярина. –
Видно родича в нім свого
Впізнала тварина.

135.

Дарували книги колись
В нас на іменини.
Тепер – булаву, півлітру
Й кусок солонини.

136.

Не зазнає струсу мозку
Голова Павлова,
Бо у нього у голові
Лиш сама полова.

137.

Став малюк наш говорити –
Тішилася мати. –
Уже, навіть, слово «пиво»
Вміє вимовляти.

138.

Хоч й погано нам живеться, –
Діло не пропаще –
Казав німий, що чув глухий,
Що буде ще краще.

ІНОЗЕМЕЦЬ

Це було не так далеко,
Це було в Чорткові:
Ідуть хлопці в Коломию,
Видно, що військові.
Мчить автобус попри верби,
Попри лісосмуги,
А я хлопцями люблюсь:
Видно – козарлюги.
Прислухаюсь до розмови,
Ні! Чужа вимова...
«То не козаки – подумав, –
Бо не наша мова...»
Каже перший: «В мене – тьолка...
Типа... Той... Ну, каже?..»
Але інший, той, що вищий
По-нашому каже:
«Грицьку! Як тобі не встидно
Дівчину так звати?..

Та, якби я... Був би нею...
Вимів б тебе з хати...»
«Ха! Чувак, ти што взбесілся?!
Іль корчіш дєбєла?!
Я сам знаю... А тебе – што!
Што тебе до дела?»
Тут я втрутився в розмову:
«Вибачайте – кажу, –
Щось я вашої розмови
До купи не в'яжу...»
Та й бесідую із «руським»:
– Ти з якого краю?
– Чьо ти – каже – говориш?
Я не понімаю...
І продовжує свої
(сам тупий, як віник):
«Я нездешній!..
Я з дальоко...
Я – із Верховіни...»

139.

А в нас сцена все зайнята
В будинку культури:
Там несуться рік від року
Сусідові кури.

140.

Повідомив Гриць жартома
Сусідку Іванку,
Що розуму дають в кредит
На рік в «Кредитбанку».

141.

Був би жив ще дід Антоній,
Хоч плачі вже марні,
Якби вчасно догадався
Утекти з лікарні.

142.

Ой як тепер заглядати
Василь буде в чарку,
Як він купив на День жінки
Дружині качалку?

143.

А в нас в місті асфальтують,
Укладають плити:
Видно на тім місці будуть
Котловани рити.

144.

Це, звичайно, не для преси
Та й не для реклами,
Що в Європу довго їдем,
Бо їдем волами.

145.

Як Микольця хоронили,
Корчмар плакав тяжко,
А друзяки не у дзвони
Дзвонили – у пляшки.

146.

Ой, буде вже у коморі
Про мишей турбота,
Бо обрали собі миші
Керівником kota.

147.

Купив Ромко мітлу жінці
До славної дати,
Щоб та вчилася помало
На мітлі літати.

148.

А в нас втіхи повні міхи,
Бо сталася «злука»:
Коаліцію створили
Лебідь, рак і щука.

149.

Ой є в мене підозріння,
Шіді-ріді-дана,
Що списав Шекспір сонети
В Радиша Богдана.

150.

Не дає й дихнути жінка, –
Гриць кумові каже.
Кум: «А моя... Я лиш в хату:
Ану, дихни, враже!»

151.

Не все везем за кордон то,
Що іде з-під пилки:
В Україні застаються
Стружки та опилки.

152.

Ой великий харчу вибір
І в діда, і в баби:
Хочуть – їдять бульби з сіллю,
Хочуть – сіль з бульбами.

153.

Ой з'їв Іван в ресторані
Імпортні сосиски,
Після чого Іванови
Викривило писки.

154.

Обіцяв Гліб, що спече хліб,
Що буде й до хліба,
Але, як став депутатом, –
Ні хліба, ні Гліба.

155.

Хоче лишити й по собі
Іван трохи сліду:
Єгипетську на городі
Зліпив піраміду.

156.

Любить Славчика Катруся,
А Катрусю – Сава,
Гриць не може так без Люби,
Наче кіт без сала.

157.

Ой весело в автобусах
Їхать через ями:
Підскакують пасажери
Разом з водіями.
Підскакують, підстрибують,
Клянуть владу влучно.
Зато ніхто не дрімає:
Їхати – не скучно.

158.

Любить жінка чоловіка,
Любить жінка хлопа:
Вона йому ніжно: «Верблюд!»,
Він їй: «Антилопа!»

159.

Каже жінка чоловіку:
«Не заглядай, Марку,
У дзеркало, бо узриш там
Неголену мавпу»

160.

Ой суворий наш начальник,
Дуже непривітний.
А до того й череватий –
Видно, що вагітний.

161.

Умирати – не орати,
Не ціпом махати.
Умер – хвалять... Ще й на руках
Несуть тебе з хати.

162.

В ательє краси у місті
З'явилась реклама:
«Розмалюєм – не впізнає
Вас і рідна мама»

163.

Поталанило і шефу
Нашому, нівроку –
Переможець у конкурсі
«Кращий злодій року»

164.

Продам – каже дідो бабі –
Останню сорочку,
Але візьму собі кращу
Бабку у розстрочку.

165.

Просив циган закурити,
Якщо є де сісти,
Бо нема де ночувати,
А він хоче їсти.

166.

Ой зійшлись дві жінки в хаті,
Кожна тому рада,
Бо там, де дві жінки в хаті,
Уже є сільрада.
Бо там, де дві жінки разом
Зійшлись до квартири,
Там «ярмарків Сорочинських»
Відразу чотири.

167.

Злодієві завше зичте,
Хоч діло – пропаще,
Та як має злодій вкрасти,
Най позичить краще.

168.

Спілкувався мудрий з дурнем
Довго, аж втомився
І не зчувсь, як коло дурня,
Сам дурнем зробився.

169.

Накупила вуйна Текля
В місті крему-дива,
Аби була молоденька
Та була красива.
Через тиждень – побіліла,
Тіло розрослося,
А голова стала лиса –
Випало волосся.

170.

Ой доки сидів мисливець
Під лісом, де трави,
То два зайці у мисливця
Рушницю украли.
Ой украли ту рушницю
Два зайці-сміливці,
Та й у лісі аж до ночі
Ганяли мисливця.

171.

Була в селі Марічкою,
В місті вона – Мері.
Така стала гонорова –
Не влазить у двері.

172.

Ой простуджується Федько,
Бо Федько – змерзлюха,
Спить у ліжку без чоботів
І без капелюха.

173.

Ой втомилась Неоніла,
Доки попоїла,
Доки поріг розчесала,
Курей подоїла.

174.

Як став дідо на голову
(бо так роблять йоги),
То в лікарні піврік діда
Ставили на ноги.

175.

Ой не кукає зозуля
Й соловій не свище,
Бо, кажуть, для них вказівки
Ще не було звище.

176.

Згоноровилося крісло,
Бо то було діло,
Що на ньому раз поважне
Начальство сиділо.

177.

Згоноровивсь старий чобіт,
Бо таке бувало,
Що і його час від часу
Начальство взувало.

178.

Ой спіяли в місті дуба,
Де широка крона,
Бо на мера з того дуба
Ляпнула ворона.

179.

Якщо у вас болять зуби
Так, що й в носі свище,
Це точна признака того,
Що вони в вас є ще.

180.

Ой лежав я в райлікарні,
Бачу то – не геци,
Бо зійшлись до мого ліжка
Аж чотири специ:
Два із них були від нирок,
Третій – від печінки,
А четвертий, той від того,
Що є лиш у жінки.
От думали і гадали...
Але прийшов п'ятий,
Зміряв метром від голови
Аж по самі п'яти.
А змірявши мене метром,
Випалив раптово:
«Все! Зрозумів!
А на завтра буде
Все готово!..»

181.

Ой весело, бо сміються
З того навіть кури,
Що туризм наш приєднали
До церкви й культури.
Та що собі дозволяють
Зухвалі ті птиці?
Невже вони розумніші,
Від дядьків в столиці?!

182.

Шіді-ріді, моя мамко!
Шіді-ріді, татку!
Купіть хоч пів-Америки
Мені для початку!

183.

Жила б жінка з чоловіком,
Зі своїм Остапом,
Та не може, бо говорить,
Що він пахне цапом.

184.

Слуха жінка чоловіка,
Слухає заразу,
Бо він вентиль на язичку
Прикрутить відразу.

185.

Сватав Мусько дівчат сорок,
Та вертав з сльозами,
Бо всі сорок проводжали
Муська з гарбузами.
Не давались білі личка,
Ані чорні брови.
Зате мали цілу зиму,
Що їсти корови.

186.

Ой казав дід: «Ще такого
В нас не було досі,
Щоб носили хлопці кільця
Залізні на носі»
Бабка каже: «То, напевно,
Стали кільцювати
У нас дурнів і по кільцях
Їх розпізнавати»

МОЛОДИЦЯ І КАПУСТА

Про коханців завше світом
Ходять анекдоти,
І ця тема всім набридла,
Кажуть, до нудоти.
Та фантазія вселюдська –
Справа невмируща...
І все те, що я розкажу,
Була правда суцзя:
Молода дружина в діда
Хлопцям очі коле,
Особливо, як орати
Дідо їде в поле...
Отож жінка молодая
(втриматись не сила),
В хату хлопця молодого
В обід запросила...
Час минув не так, як пишуть
Часом на папері,

Чують, діда вже наднесло –
Стукає у двері...
«Ваню, – дідо!..
Доки тут я застеляю ліжко...
Ти хапай... Штани... У сіни...
І скачи у діжку!..»
Жінка двері одчиняє:
– Ой, я так стомилась...
Що забула навіть спати...
Від вчора й... Не милась...
– То що ти не спала, жінко,
Не є дивним дивом...
Але чом це в хаті пахне
Тютюновим димом?..
– Б-а-а... Чи ти не натякаєш
На якусь розпусту?..
Бо я, доки в полі був ти,
Квасила капусту...
– Так я, жінко, і подумав...
Лиш зайшов у хату –

Бачу в діжі капустину...
Чорну... Пелехату...
От біда мені старому,
Та ще й з молодістю...
Посолив «капусту» зверху,
Ще й залляв водою...

187.

Мучивсь автор біля книжки,
Ще й терпів невдачу.
Книжка вийшла – тепер мучся
З нею й ти, читачу.

188.

Ой багата Васирина,
Багата-багата.
Але ніхто не сватає,
Бо вона – рогата.

189.

Ой нашкрябав кіт на мишу
Такого доноса,
Що та, підозріло, з нори
Не висуне й носа.

190.

Ой попався Пилип з лісом,
Судили Пилипа.
Коло хати кругляк дуба,
Документи – липа.

191.

Керували баран з цапом,
Аж пил йшов кругами.
Де цап не брав головою,
Баран брав рогами.

192.

Надрукують в райгазеті
Все про наші вади,
Як є дозвіл прокурора
Й Верховної ради.

193.

Демократія – це файно,
Хоч малі зарплати.
Зате можна – куди хочеш –
Владу посилати.

194.

Сміємося самі з себе,
Сміємося й того,
Що у тому більше нема
Нічого смішного.

195.

Передала лист із пекла
Покійна Лариса,
Що економічна в пеклі
Почалася криза.
Що смоли в котлах бракує,
Дров нема нітрішки.
Не виконуються в пеклі
Плани п'ятирічки.
Бо багаті відкупились,
В пеклі – тільки бідні.
А чорти на біржах праці
Стоять безробітні.
В пекло лише поступають
Бомжі, бо там тепло.
Олігархи пруть до раю,
Як чорти – у пекло.

196.

Хто сказав, що криві ноги
В нашої Гафії?
То вона такі колготки
Купила кривії.

197.

Ой видів я вчора в шинку
Геть п'яного боса:
Ноги були в капелюсі,
А голова – боса.

198.

Ходім, бабко, на вибори!
Ходім й ви, дідулю!
Будемо після них мати
У кишені дулю.

199.

Живий був би дуб кремезний,
Що зріс на зарінку,
Якби не взяв пилу собі
Отой дуб за жінку.

200.

Ой не сватай Грицьку тих,
Що – говірки й патлаті,
Бери собі глухоніму –
Спокій буде в хаті.

201.

Наш мінімум прожитковий
Свою має норму:
Кіло солі на два роки
Й мішок комбікорму.

202.

Кажуть, у нас виробляють
Мітли-чародійки,
І що кожна мітла має
По чотири дійки.
В кожнім дійку є сметани
Аж по піввідрови.
Таку мітлу в стайні мати,
Не треба й корови.

203.

Купив Іван на базарі
Сучасну машинку,
Що уміє, коли треба,
Замінити жінку.
Ні борщу не пересолить,
Ні з моркви салату.
Не питає, де був і з ким
Продзиндрив зарплату.

204.

Ой просила дочка матір:
«Знайдіть мені, нене,
Чоловіка, аби був ще
Дурніший за мене»

205.

Як з похмілля гостренького
Просив в жінки Яків,
То вона йому піднесла
Цілу миску цвяхів.

206.

Якщо всі вам на вечірці
Посміхались нині,
То галстук ваш не на грудях,
А був він на спині.

207.

Як замала на вас шапка,
То тут – заковика:
Річ не в шапці, це голова
У вас завелика.

208.

Якщо папір туалетний
В котлеті знайшли ви,
То шукайте там і м'ясо
Сховане можливо...

209.

Коломийко кучерява,
Коломийко-верше!
Було в Люськи кохань сорок,
І кожне з них – перше.

210.

Обіцяла Грицьку Леся:
«Я буду твоєю!»
Та забула обіцяти,
Що буде змією.

211.

Із поліції йдуть вісті
Про тривожні справи:
Був єдиний злодій в місті,
Але й того вкрали.

212.

Файна тота Василина –
Лишень до люстерка:
Очі в неї, як цибулі,
А лице, як терка.

213.

Не здатен був стяг червоний
Так з'єднати маси,
Як їх в чергах гуртували
Ліверні ковбаси.

214.

Старі в діда черевики,
Пірвані, з дірками.
Зате дідові в них тепло,
Вони – зі шнурками.

215.

Мабуть, мудрий тому мудрий,
Що книг не минає.
Мабуть, дурень, тому дурень,
Що й без книг все знає.

216.

Грицько зроду не женився,
Було не до того.
Зате внуків у трьох селах
Є сімнадцять в нього.

217.

Ой не мерзне гуцул взимку
Без капців й сорочки,
На голові завше носить
Із вовни шнурочки.

У ЦЕРКВІ

Серед міста після дзвонів,
Коли днина гожа,
У неділю в Божім храмі
Іде Служба Божа.
Коло Господа самого
У плащі важкому
Стоїть перший учорашній
Секретар райкому.
Важний, здутий, наче жаба,
Роззявив він рота
І дивиться, як на ґаву,
На «райські ворота».
Учорашній комуняка
Очицями лупа,
І хреститься гонорово
Собі нижче пупа.
Біля нього – завсектором,
Повна, ясновида,
Юного дячка «вивчає»,

Як псалми Давида...
Другий секретар райкому
Із-за патериці
Поглядає на кругленькі
Груди молодиці...
Спершись на хрест,
Ніби йому хто поставив клізму,
«Вірую» глаголить вголос
Лектор з атеїзму...
Він тепер у числі перших,
Бо не звик він скраю.
Зрозуміло: він став першим
У чергу до раю...
Заввідділом пропаганди –
Там, де «райські врата»,
Бо тепер він в церкві служить
За «старшого брата»...
Він тут вивчив – що, до чого,
Кому дати свічку,
Бо у церкві він вже служить

Другу п'ятирічку...
А колишнє компартійне
Обласне світило
Панотцеві, як моргне той,
Тицяє кадило.
Він тепер паламарює...
Має в церкві владу:
Підмітає, коли треба,
Дмухає на ладан.
За це є огарок свічки,
Є копійка з таці.
А люд ниньки умирає,
То є й парастаси...
А до того ж тут зарплату
Ніхто не затрима:
Живеш собі, ніби ти є
В Бога за дверима...
Серед міста після дзвонів,
Коли днина гожа,
У неділю в Божім храмі

Іде Служба Божа.
І я стояв у тім храмі
Й дивувався диву:
Чи то в церкві Служба Божа,
Чи збір партактиву...

218.

Гасло влади – годувати
Народ, що бідує.
Але іще невідомо
Хто кого годує.

219.

Відбулися в управлінні
Вже зміни структурні:
Розумними управляти
Тепер мають дурні.

220.

Ой, народжені в сорочці,
Що ж ви загордились?
Ви, народжені в сорочці,
Без штанів родились.

221.

Не впізнає дідо баби,
Старенької Алли.
Так її в ательє моди
Відреставрували.

222.

Ой спитав раз майор хлопців,
Що грілися чаєм,
Чи солдатської їм каші
Сповна вистачає.
«Вистачає! – один каже
І в кулак сміється. –

Вистачає, пан-майоре,
Та ще й зостається...»
– Що робите з залишками? –
Майор їх питає.
– Поїдаєм всі залишки...
Ще й не вистачає.

223.

Ой у нашого Михайла
Поважна хвороба:
Душу зверху привалила
Напхана утроба.

224.

Не підходить до корови
Близько тітка Ніна,
Щоб корова не думала,
Ніби йде стіг сіна.

225.

Ой є у нас молодичка
Низенького росту,
Усі її обминають,
Як у війну коросту.

226.

Казав Грицьку олігарху
Олігарх Данило:
«Давай купим, Грицьку, на двох
Небесне світило!»
Купити його ми купим,
Та будуть задачі:
Де ми два тоту «махіну»
Помістим на дачі?

227.

Кажуть, що вже коло сиру
Пильна охорона,
Бо, нарешті, сир почала
Стерегти ворона.

228.

Ой на відстані кохання...
І хто річ збагне ту:
Завагітніла й Параня
В нас по Інтернету.

229.

Ой співає Грицьо пісню –
Тоту, що сам пише.
Було б fajно, якби слухав
Її він сам лише.

230.

Продав Іван три корови,
Ще й сіна сім стогів, –
Присилив тепер до ясел
Чотирьох бульдогів.

231.

Несла жінка до сніданку
На ножику солі:
«Як не хочеш оте їсти,
То понесу псові»

232.

Вам, лужкови й жириновські,
Шлю цю коломийку:
Де не просять, там не суньте
І ви свою рийку!

233.

Ой хвалім та вихваляймо
Рідну нашу владу
За те, що нині ми голі
Спереду і ззаду.

234.

Нема часу посіяти,
Ні часу зорати,
Бо бігаєм що півроку
Владу обирати...

235.

Спитав гуцул продавщиці
Про креветки в бочці:
«Скажіть, пані, а чому
Ваші комсомольці?»

236.

Ой чий оцей парубчина –
На грудях краватка,
На голові курка спала,
А на чолі – латка.

237.

Ой нема в нас депутата,
Бо всі йшли по списку.
Нема, навіть, за «роботу»
Кому дати по списку.

238.

Рівні є перед законом
Громадяни рідні,
Та закони перед нами
Усіма – нерівні.

239.

Щоб напиться – дві причини
Все знаходить Боря:
Як є гроші, п'є з радості,
Як нема, то з горя.

240.

Є століття в нас гуцулка,
Бо роду такого:
Сім місяців, як вагітна,
Й не знає від кого.

241.

Збільшився споживчий кошик,
Але біда в тому,
Що як глянути у нього,
То порожньо в ньому.

242.

Кажуть, били в парламенті
Вчора наших ваші,
Але хто розбере вже,
Котрі із них наші.

243.

Купив собі гуцул кізку
Таку, що не блеє.
Як ріпак їсть, дизпаливо –
Із ріг тече в неї.

244.

Ой із працевлаштуванням
Проблема в Іванки:
Нема фірми, де би була
Посада коханки.

245.

Ой став Орест патріотом
Недавно, до речі.
Полюбив так Україну,
Не злазив би з печі.

246.

Вийшов Марко гонорово
Із бару «Енею»:
Голова йшла попереду,
Коліна – за нею.

247.

Мороз лютий, але пані
Йде простоволоса.
Так замерзла, що аж вуха
Примерзли до носа.

248.

Не забудуть про вас, юні,
В міськраді ніколи.
Бо влаштують на балконі
Вам футбольне поле.

З ВІДКРИТОГО ЛЮКА, або «УТЕЛ» І «КОТЕЛ»

Відкритий серед міста
Люк вночі.

У люк впав хлоп,

Додому ідучи.

Упав і стогне,

Як з півми століть.

Над ним зв'язківець

Став, ото, й стоїть.

Стоїть, белькоче:

– А який там біс?..

– Не біс, а – я...

– Чого туди поліз?..

– Я не поліз... А впав...

У ваш котел...

– Це – не котел,

А це – об'єкт «УТЕЛ»...

Ану вилазь!..

Вилазь! Кажу, падлюка!
Ти щось украсти... там хотів
Із люка...
– Яке украсти...
Я упав сюди...
Тут по коліна мотлоху,
Води...
– Якої ще води?..
Вилазь, шпідон!..
Ти підслуховував, напевне,
Телефон...
А, видно, ти вигадуєш, падлюка,
Що йшов з роботи
І упав у люка...
Я знаю, звідки ти...
Я знаю, звідки...
Ти, блін, із іноземної
Розвідки!..

249.

Зайшла на колгоспне поле
Якось чиясь качка, –
Парторг твердив, що розвідка
То американська.

250.

«Ой вигідно, кумко-любко, –
Каже кума Гандзя, –
Мати собі на стороні
Німого коханця:
Німий мовчки собі в ліжко
Із тобою ляже,
І про те, що спав з тобою,
Нікому не скаже»

251.

Ой, чи знали, чи не знали
Ви нашу Секлету,
Що усе розповідала
Усім по секрету?

252.

Ой казала-говорила
Рідна моя мати:
Щоби розум утратити,
Його треба мати.

253.

А я тебе, Катерино,
Пам'ятаю й досі:
Як я тебе цілував, ти...
Колупалась в носі.

254.

Ой не іди босим спати
Під перину, діду!
Бо як босим будеш спати,
Наберешся СНІДу.

255.

Не просив дід газовиків, –
Самі в хату лізуть.
Кажуть, як дід не заплатить,
То йому відріжуть.

256.

Ой є двоє діток в Насті
Маленьких, до речі, –
Одне знайшлося в капусті,
А друге – у гречці.

257.

Ходить Лесьо мотилишний,
Та з Лесем все ясно:
Він курити й говорити –
Почав одночасно.

258.

Як йшов Іван до чужої,
Своїй – недогода.
А Йван каже: «Йду до чужих,
Бо своєї шкода»

259.

Ой казала баба бабі:
«Став протези, душко!
Будеш мати, хоч вкусити
Чим діда за вушко».

260.

А наш Юрій пелехатий,
Бо в нашого Юри
На голові, як на грядці,
Порпалися кури.

261.

Говорила паня пані,
Ніби пані чула,
Що виділа якась пані,
Як пан ліз з мочула.

262.

Не зосталось ні копійки
На бульби і млива.
Та надія не вмирає,
Бо росте кропива.

263.

Ой чий тото парубчина,
Булька грає з носа,
У пазусі – пляшка пива,
В зубах – папіроса.

264.

Була б спекла Настя хліба,
Та напекла булок,
Але кіт вкрав з хати дрова,
В печі темно було.

Богдан РАДИШ-МАРИНЮК
Літературно-художнє видання

СЕРЙОЗНО Й ЖАРТОМА
(вірші-роздуми, сатира, гумор)

“Писаний Камінь”

Косів
2016

Редагування авторське
Комп'ютерний набір
Олени Радиш

Видруковано в ПП “Писаний Камінь”
Свідоцтво Держ. реєстру: серія ІФ, № 44
Івано-Франківська обл., м. Косів,
вул. Незалежності, 28.
Тел-факс: 2-24-91
E-mail: Evrika-pk@ukr.net

Підписано до друку 29.01.16. Формат 70х100\32.
Папір офсетний. Друк офсетний. Умов. друк. арк. 7,77.
Обл.-вид. арк. 4,36. Тираж 250 прим. Замовне 432.